

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/44/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5818202529
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Turza
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5818202529.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Turzu, členov senátu JUDr. Jána Burika, JUDr. Ladislava Mejstríka, v spore žalobcov: 1/ A. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXX, Q., 2/ P. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom tamtiež, 3/ R. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom tamtiež, 4/ Z. N., bytom tamtiež, žalobcovia 1/ až 4/ zastúpení JUDr. Tomášom Pukajom, advokátom so sídlom Samuela Nováka 1572, Dolný Kubín, IČO: 42 389 933, proti žalovaným: 1/ R. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. XXX, zastúpený JUDr. Petrom Vevurkom, advokátom so sídlom Z. XXX, H., 2/ KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpená JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom M. H. X/A, C., o zaplatenie 15 000,- eur, 15 000,- eur, 5 000,- eur, 5 000,- eur a 3 809,44 eur, na odvolanie žalobcov a žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, č.k. 7C/58/2018-178 zo dňa 14. 10. 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch III., IV. a v nadväzujúcich výrokoch o nároku na náhradu trov konania V., VI., VII. **z r u š u j e** a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Vo výroku I., II., odvolaním nenapadnutom, **p o n e c h á v a** rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie o žalobe žalobcu 1/ v časti, v ktorej sa voči žalovaným 1/, 2/ domáhal zaplatenia 777,35 eur titulom náhrady nákladov na pohreb a vybudovanie pomníka zastavil (I.). Žalobu žalobcu 1/ o zaplatenie 3 032,09 eur titulom náhrady nákladov na vybudovanie pomníka zamietol (II.). Žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ 3 796,87 eur, žalobcovi 2/ 3 796,87 eur, žalobcovi 3/ 3 750,- eur, žalobkyni 4/ 3 750,- eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného (III.). V prevyšujúcej časti žalobu žalobcov 1/ až 4/ zamietol (IV.). Žalovaným 1/, 2/ vo vzťahu k žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznal (V.). Žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť nahradiť žalobcovi 3/ trovy konania o jeho žalobe o zaplatenie 5 000,- eur v rozsahu 50 % s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného (VI.). Žalovaným 1/, 2/ uložil povinnosť nahradiť žalobkyni 4/ trovy konania o jej žalobe o zaplatenie 5 000,- eur v rozsahu 50 % s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plniť druhého žalovaného (VII.). Vykonaným dokazovaním zistil, že žalobcovia 1/ až 4/ sa voči žalovaným 1/, 2/ domáhali zaplatenia 15 000,- eur, 15 000,- eur, 5 000,- eur, 5 000,- eur a 3 032,09 eur na tom skutkovom základe, že pri dopravnej nehode, ktorá vznikla v dôsledku porušenia povinností žalovaného 1/ ako vodiča motorového vozidla, bol usmrtený ich syn a brat F. K., v dôsledku čoho došlo k nezvratnému zásahu do ich rodinného života a v dôsledku čoho zažili a zažívajú pocity šoku, straty, zúfalstva a smútku. Sumu 3 032,09 eur si žalobca 1/ uplatnil na základe toho, že vynaložil náklady na zriadenie pomníka zosnulého vo výške 3 530,- eur. Vykonaným dokazovaním mal preukázané a medzi sporovými stranami nebolo sporné, že 27. 12. 2016 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej bol usmrtený F. K., nar. XX. XX. XXXX, ktorý bol synom žalobcov 1/ a 2/ a bratom žalobcov 3/ a 4/. Sporné tiež nebolo, že žalovaný 1/ viedol motorové vozidlo, ktorým bol usmrtený F. K. a že na toto motorové vozidlo bolo v

čase dopravnej nehody uzatvorené povinné zmluvné poistenie u žalovaného 2/. Mal za to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, takisto ako aj nárok na náhradu škody nie sú premlčané a súčasne, že žalovaní 1/ a 2/ sú v spore pasívne vecne legitimovaní, pretože poškodení majú právo na náhradu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla požadovať buď od poisteného škodcu alebo od poisťovateľa (§ 15 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla), avšak proti každému z nich z iného právneho dôvodu - proti škodcovi ide o nárok na náhradu škody (obdobne na náhradu nemajetkovej ujmy) a pri poisťovateli ide o osobitné právo na plnenie založené na ust. § 15 z. č. 381/2001 Z. z. Neakceptoval tvrdenie žalovaného 2/, že nie je v spore pasívne legitimovaný, keďže ust. § 4 ods. 2 cit. zákona taxatívne vymenováva prípady, ktoré podliehajú poistnému krytiu a náhrada nemajetkovej ujmy vyplývajúca z ust. § 13 ods. 2 OZ pod ne nepatrí, a to z dôvodu názoru najvyššieho súdu vysloveného v jeho rozhodnutí publikovanom v Zbierke súdnych rozhodnutí pod R 61/2018, v zmysle ktorého škodou pre účely citovaného zákona je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obetí dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V uvedenej súvislosti neakceptoval ani námietku žalovaného 2/, že žalobcovia nie sú priamymi, ale len sekundárnymi obeťami dopravnej nehody, a preto sa na ich nemajetkovú ujmu nemôže vzťahovať povinné zmluvné poistenie. Poukázal na to, že žalobcovia 1/, 2/ sú rodičmi a žalobcovia 3/ a 4/ súrodencami poškodeného F. K., s ktorými tento v čase dopravnej nehody žil v spoločnej domácnosti a jeho usmrtením došlo k nenávratnej deštrukcii medziľudských vzťahov medzi nimi, a tým aj k závažnému zásahu do ich osobnostných práv tým, že stratili člena svojej rodiny, čím bolo zasiahnuté do ich práva na súkromie a rodinný život. Je prirodzené, že žalobcovia v dôsledku smrti svojho rodinného príslušníka prežívali pocity smútku, beznádeje a straty a následky zásahu do ich osobnostných práv sú vzhľadom na blízkosť rodinnej a citovej väzby také závažné, že nie je možné ich odstrániť len morálnou satisfakciou. Nemajetkovú ujmu nemožno presne vyjadriť v peniazoch, pretože vzhľadom na jej povahu (strata blízkeho človeka), nie je možné ju nikdy reálne nahradiť. Napriek tomu, že ide o peňažný nárok, je potrebné ju určitým spôsobom objektivizovať, pričom žalobcovia k otázke výšky uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy uviedli, že pri jej určení vychádzali z rozhodnutí súdov v obdobných veciach. Bol názoru aby v súlade s princípom spravodlivosti náhrada nemajetkovej ujmy nemala charakter trestu a aby osoby postihnuté zásahom boli zásadne odškodňované za rovnakých okolností bez ohľadu na subjekt poskytujúci odškodnenie. Za objektivizujúci prostriedok pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy považoval zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov, ktorý upravuje výšku odškodného pre obeť násilných (a teda úmyselných) trestných činov, v dôsledku čoho musí byť ním stanovená výška odškodného postačujúca aj v prípade, keď k usmrteniu rodinného príslušníka žalobcov došlo síce v dôsledku trestného činu žalovaného 1/, avšak tento trestný čin nebol úmyselný. Preto podľa § 2 ods. 1 písm. b/ bod 2 a § 12 ods. 2 citovaného zákona limitoval nárok žalobcov na 50-násobok minimálnej mzdy za rok 2016, t. j. v maximálnej výške 20 250,- eur, z ktorej sumy na každého zo žalobcov pripadá rovnaký diel 5 062,60 eur, avšak vzhľadom na to, že žalobcovia 3/ a 4/ si uplatnili len 5 000,- eur, mohol im priznať len túto sumu. Vychádzajúc zo znaleckého posudku znalca Ing. Martina Obtuloviča č. 18/2017 mal za to, že nebohý F. K. prispel k vzniku dopravnej nehody a vzhľadom na povahu porušenia pravidiel cestnej premávky, ktorého sa dopustil, určil jeho spoluzavinenie na 25 %, vzhľadom na čo po zohľadnení tohto spoluzavinenia predstavovala náhrada nemajetkovej ujmy u žalobcov 1/ a 2/ po 3 796,87 eur a u žalobcov 3/ a 4/ po 3 750,- eur, na zaplatenie ktorých súm zaviazal žalovaných 1/ a 2/ s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého. Pokiaľ si žalobca 1/ uplatnil voči žalovaným 1/, 2/ náklady na zriadenie pomníka vo výške 3 032,09 eur, mal za to, že tieto boli vo výške limitovanej nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. žalovaným 2/ zaplatené, a preto v tejto časti (t. j. nad limit uvedený v nariadení vlády) žalobu žalobcov zamietol. Keďže žalobca 1/ žalobu v časti, ktorou sa voči žalovaným domáhal zaplatenia 777,35 eur titulom náhrady nákladov na pohreb a vybudovanie pomníka, zbral späť, v tejto časti konanie podľa ust. § 145 ods. 2 CSP zastavil. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 CSP.

2. Proti výrokom III. až VII. uvedeného rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/, h/ CSP a žiadali ho zmeniť tak, že ich žalobe bude v celom rozsahu vyhovieť, resp. zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Nesúhlasili s konštatovaním súdu, že za možný objektivizujúci prostriedok pre určenie výšky nemajetkovej ujmy možno považovať zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov, ktorý upravuje vzťahy medzi štátom a obeťami násilných trestných činov, keďže žalovaný 1/ sa nedopustil násilného trestného činu v zmysle ust. § 122 ods. 7 Trestného zákona, pretože bol odsúdený za prečin ublíženia na zdraví a prečin usmrtenia, t. j. za nedbanlivostné trestné činy, ktorých sa dopustil

tým spôsobom, že sa nedostatočne venoval riadeniu osobného motorového vozidla, ktorá skutočnosť vyplýva aj z vypracovaných znaleckých posudkov. Poukázali na to, že nemajetková ujma, ktorá im bola konaním žalovaného 1/ spôsobená, má fatálny dopad na ich rodinný život a vo všeobecnom zmysle slova sa tento následok ani nedá „odškodniť“ a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno ani exaktne kvalifikovať a vyčísliť a možno za ňu poskytnúť len zadosťučinenie, pričom určenie výšky nemajetkovej ujmy zákon necháva na úvahu súdu. Výška peňažnej satisfakcie má byť stanovená s ohľadom na okolnosti prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Okrem tejto požiadavky sa súd musí riadiť ešte dvomi zásadami, a to zásadou proporcionality a zásadou ekvity. Zásada proporcionality znamená, že čím má chránený záujem v spoločnosti väčšiu hodnotu, tým väčšia suma náhrady môže byť dotknutej osobe priznaná súdom, pričom v poradí chránených záujmov je život človeka na prvom mieste. Pri stanovení výšky finančného zadosťučinenia platí zásada, že v prípade objektívne podobných ujmy sa priznávajú podobné sumy, pričom priznanie diametrálne odlišných výšok odškodnenia je porušením práva poškodeného na spravodlivý súdny proces. Súčasne poukázali na výšku, v akej bola priznaná nemajetková ujma v obdobnom prípade rodičom a súrodencom, majú za to, že súd je povinný vychádzať pri určení výšky nemajetkovej ujmy z konštantnej judikatúry. Preto súd nemal aplikovať zákon č. 274/2017 Z. z., na základe ktorého sa odškodňujú pozostalí násilných trestných činov, ale pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy mal postupovať podľa ust. § 13 a nasl. OZ. Poukázali na čl. 1, 2 CSP, v zmysle ktorých ochrana porušených práv musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, t. j. aby mohli legitímne očakávať, že spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, k čomu v danom prípade nedošlo.

3. Proti výroku III. až VII. uvedeného rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/ CSP odvolanie aj žalovaný 1/ a navrhol ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozsudok vo výroku III. považoval za nepreskúmateľný. Mal za to, že z dostupnej judikatúry vyplýva, že pri ustálení výšky nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch je výška nemajetkovej ujmy vecou úvahy súdu, ktorý však pri stanovení jej výšky musí prihliadať aj na okolnosti skutku, ktorý mal za následok smrť poškodenej osoby. Poukázal na to, že dopravná nehoda nebola zavinená výlučne ním, ale ako vyplýva zo znaleckého posudku z trestného spisu, mal na nehode podiel aj poškodený, ktorý ležal na vozovke v stave ťažkej opitosti. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby súd znížil stanovenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy o 50 % všetkým žalobcom. Nesúhlasil s výpočtom výšky nemajetkovej ujmy súdom prvej inštancie podľa zákona č. 274/2017 Z. z., pretože tento sa vzťahuje na odškodňovanie obetí úmyselných trestných činov, čo v danom prípade nie je splnené. Ďalej mal za to, že vo svojom rozhodnutí musí súd uviesť dôvody, pre ktoré bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v konkrétnej výške. I keď výška nemajetkovej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, táto sa musí opierať o preskúmateľné hľadiská a je určovaná základnými zákonnými kritériami, a to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých by k porušeniu práva došlo. Za závažnú treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii) vnímala aj každá iná fyzická osoba, čo podľa jeho názoru v odôvodnení rozsudku absentuje. Ani z výpovedí žalobcov nie je objektívne možné zistiť závažnosť vzniknutej ujmy, pretože títo uvádzali svoje subjektívne pocity, z objektívneho hľadiska nepreskúmateľné. Pri jej určení žalobcom 3/ a 4/ súd nevyhodnotil dôsledne jej primeranosť a proporcionálnu vo vzťahu k stupňu príbuznosti. V podanej žalobe žiadali priznať nemajetkovú ujmu vo výške 1/3 oproti výške, ktorú požadovali žalobcovia 1/, 2/, t. j. rodičia neobohého, preto aj priznaná náhrada by mala predstavovať 1/3 z náhrady priznanej rodičom. Súčasne poukázal na niekoľko rozhodnutí súdov v obdobných veciach, z ktorých vyplynulo, že súdy diferencovali výšku priznanej nemajetkovej ujmy podľa stupňa príbuzenstva. Mal za to, že vzhľadom na to, že žalovaný 1/ zaplatil viaceré náklady spojené s pohrebom a so zriadením pomníka už pred podaním žaloby vo veci samej, mala byť žalovaným priznaná náhrada trov aspoň v rozsahu 30 %.

4. Proti výroku III., V., VI. a VII. uvedeného rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/, h/ CSP žalovaný 2/ a žiadal ho zmeniť tak, že žaloba žalobcov bude zamietnutá. Mal za to, že súd sa dostatočne nevyssporiadal s absenciou priamej príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou ako takou a zásahom do osobnostných práv žalobcov, pričom uvedený princíp je premietnutý aj v § 5 ods. 1 písm. h/ zákona č. 381/2001 Z. z., v zmysle ktorého poistiteľ nenahradí za poisteného škodu, ak ide o zodpovednosť za škodu, ktorej vznik nie je v príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Vzhľadom na skutočnosť, že vo vzťahu k nemu je poistnou udalosťou dopravná nehoda a zásah do osobnostných práv žalobcov nastal sprostredkované v dôsledku reakcie

na už primárne a priame následky tejto dopravnej nehody - úmrtie ich rodinného príslušníka, neexistuje vo vzťahu k žalobcom a uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poistnou udalosťou ako takou. V dôsledku uvedeného je priamo zo zákona de facto aj de iure oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu), pričom uvedené vyplýva aj z rozhodovacej praxe NS SR. Ďalej mal za to, že ak pojem nemajetková ujma je pre účely zákona o povinnom zmluvnom poistení užšou kategóriou škody (na zdraví), nie je žiadny legitímny dôvod na to, aby sa aj tento nárok ako škoda nepremlčoval, t. j. v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe, ako predpokladá aj sám zákon v § 15 ods. 2, z ktorého dôvodu aj vzniesol voči uplatnenému nároku námietku premlčania, keďže ku vzniku škody došlo 27. 12. 2016 a k podaniu žaloby 23. 07. 2019. S ohľadom na skutkové okolnosti dopravnej nehody, a to spoluzavinenie F. K., mal súd spoluzavinenie na vzniku dopravnej nehody vyhodnotiť v rozsahu 50 %, nie 25 %. Vo vzťahu k výroku V. rozsudku považoval aplikáciu ust. § 257 CSP za nedôvodnú.

5. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov zotrval na skutočnostiach uvedených vo svojom odvolaní. Ďalej uviedol, že pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy sa musí vždy vychádzať individuálne u každého prípadu zo skutkových okolností, za akých došlo ku skutku a prihliadnuť aj na mieru spoluzavinenia poškodeného a stupeň príbuzenského vzťahu žalobcov k nemu. Z uvedeného dôvodu mal za to, že diferenciácia náhrady nemajetkovej ujmy medzi žalobcami 1/, 2/ ako rodičmi a žalobcami 3/, 4/ ako súrodencami má byť výrazná, k čomu došlo aj v samotnej žalobe žalobcami.

6. Žalobcovia vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 2/ uviedli, že zotrávajú na skutočnostiach uvedených vo svojom odvolaní. Nesúhlasili s jeho tvrdením, že priamo zo zákona je oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu), poukazujúc na rozsudok ESD C-22/12 - Haasová a konkrétne články smerníc Rady týkajúce sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, v zmysle ktorých povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej, tak ako to vyplýva aj z nálezov Ústavného súdu SR II. ÚS 695/2017, v zmysle ktorého ani ustanovenia OZ a taktiež ani ustanovenia zákona č. 381/2001 Z. z. neobsahujú nič, čo by bránilo interpretácii pojmu škoda, ktorý by subsumoval dve eventuality pojmu škoda, a to škoda majetková i nemajetková. Súčasne poukázal na to, že osobné právo nemajetkovej povahy sa premlčí vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote, preto nároky žalobcov boli uplatnené včas (NS SR 2Cdo 194/2011). Nesúhlasili s tým, že spoluzavinenie F. K. malo byť vyhodnotené v rozsahu 50 %, keďže súd v inom konaní týkajúceho sa plnenia spôsobeného dopravnou nehodou jednoznačne vyhodnotil jeho spoluzavinenie na 25 % a taktiež žalovaný 2/ vyplácal z tejto dopravnej nehody plnenie krátené o 25 %.

7. Žalobcovia vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 1/ zotrvali na predtým uvádzaných skutočnostiach poukazujúc na iné konanie súdu, kde spoluzavinenie F. K. na dopravnej nehode bolo preukázané v rozsahu 25 %. Zdôraznili, že priznanie diametrálne odlišných výšok odškodného v skutkovo a právne obdobných prípadoch je prejavom sudcovskej svojvôle a porušením ich práv ako poškodených, ako i porušením princípu právnej istoty a proporcionality.

8. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobcov zotrval na predtým uvádzaných skutočnostiach.
9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podaných odvolaniach (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) a postupom bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP v napadnutých výrokoch III., IV., V., VI., VII. rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). Vo výrokoch odvolaním nenapadnutých (I., II.) ponechal rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý.

10. Podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

11. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa ust. § 220 ods. 2 CSP tvorí súčasť základného práva strán na súdnu ochranu a vyžaduje, aby sa súd jasným, korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, keďže inak sa stáva nepreskúmateľným, čo

znemožňuje strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Žalobcovia 1/ a 2/ sa proti žalovaným 1/, 2/ domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy vo výške po 15 000,- eur ako rodičia po nebohom F. K. a žalobcovia 3/, 4/ vo výške po 5 000,- eur ako jeho súrodenci z dôvodu neoprávneného zásahu do ich osobnostných práv, ktoré sú chránené ust. § 11 a nasl. OZ, a to konkrétne do práva na súkromie, ktorého súčasťou je aj rodinný život, ktorý zahŕňa najmä právo fyzickej osoby vytvárať, udržiavať a rozvíjať vzájomné vzťahy a v ich rámci uplatňovať vlastnú osobnosť. Občiansky zákonník neustanovuje minimálnu, ani maximálnu hranicu nemajetkovej ujmy a posúdenie jej výšky je závislé od úvahy súdu. Maximálna suma peňažného zadostučinenia, ktoré súd môže priznať, je ohraničená výškou žalobcami požadovaného zadostučinenia, ktorá je zrejmá zo žalobného návrhu. Preto úprava odškodňovania obetí trestných činov v zákone č. 274/2017 Z. z., z ktorej pri stanovení výšky náhrady súd prvej inštancie vychádzal, je pre posúdenie veci irelevantná. Výška nemateriálnej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, avšak táto úvaha sa musí opierať o preskúmateľné kritériá, tak aby sa nestala nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu mimo rámec akejkoľvek kontroly. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je pritom určovaná základnými zákonnými kritériami, ktorými sú závažnosť vznikutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 2 OZ), vychádzajúc z toho, že zásah do osobnostných práv žalobcov je trvalý a neodstrániteľný. Pri určovaní výšky náhrady nemateriálnej ujmy v peniazoch je potrebné diferencovať medzi väzbami každého zo žalobcov vo vzťahu k usmrtenému. Ďalej je potrebné vychádzať tiež zo zásady, že pri úmrtí nemôže žiadne zadostučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, pričom treba prihliadať ku všetkým okolnostiam danej veci (ktoré môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila) i k tomu, že hľadisko primeranosti sa vzťahuje aj k výške náhrady, ktorej zmyslom je vyvážiť, prípadne zmierniť nemajetkovú ujmu. Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah primeranej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady (III. ÚS 288/2017).

13. Súd prvej inštancie sa horeuvedeným pri svojom rozhodovaní dôsledne neriadil, a preto odvolací súd jeho rozhodnutie v napadnutej časti podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vychádzajúc z princípu dvojinstančnosti súdneho konania mu vec vrátil na ďalšie konanie, počas ktorého zopakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie a vo veci opätovne rozhodne, vysporiadajúc sa jasným a korektným spôsobom so všetkými horeuvedenými skutkovými a právnymi závermi a v nadväznosti na ne aj relevantnými námietkami strán, či už počas prvoinstančného alebo odvolacieho konania a svoje rozhodnutie odôvodní v súlade s ust. § 220 CSP tak, aby bolo preskúmateľné.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).